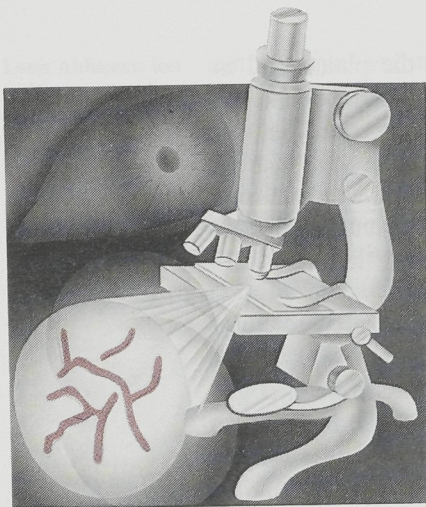

Samenstelling:
Renée Braams

UITGEZOCHT

Bijscholing

Zevenduizend gulden collegegeld moeten studenten ouder dan zesentwintig jaar jaarlijks gaan betalen, als onderwijsminister Ritszen zijn zin krijgt. Dit ontmoedigingsbeleid vormt een schril contrast met de toegankelijkheid voor volwassenen van de Zweedse universiteiten. In Zweden mag iedereen boven de vijftientig, die vier jaar werkervaring heeft, zonder extra kosten en zonder *colloquium doctum*, naar de universiteit. 66 procent van de Zweedse studenten is dan ook ouder dan vijftientig jaar, en meer dan de helft is vrouw. Andere voorbeelden, waaruit blijkt dat Nederlandse volwassenen veel minder studiemogelijkheden hebben dan volwassenen uit andere Europese landen, zijn te vinden in het onderzoeksrapport 'Volwasseneneducatie in Europa' van W. Houtkoop en C. Felix van de Utrechtse Stichting Centrum voor Onderwijsonderzoek. In Europa wordt de meeste scholing voor volwassenen verzorgd door bedrijven. In Nederland profiteren vooral de (reeds goed geschoolde) werknemers in hogere posities van die vorm van volwasseneneducatie. In andere Europese landen is ook

het bedrijfsleven op dit gebied actiever. Franse bedrijven zijn zelfs wettelijk verplicht om een deel van de loonsom te besteden aan bijscholing van hun werknemers!

Nederland zou meer het belang van volwasseneneducatie moeten inzien, waarschuwen de onderzoekers, want "de scherpe internationale economische concurrentiestrijd" vraagt om een zo goed mogelijk geschoolde werkende bevolking.

Zen

Zorg voor een goede nachtrust, maak dan een gezond ontbijt en eet dat in alle rust op: dat is het begin van een dag van ongekende studieprestatie. Doe alles wat je onderneemt met zorg en aandacht, of je nou televisie kijkt of een tentamen voorbereidt. Leer je aandacht op één ding te concentreren. Dit is het geheim van effectief studeren, volgens Rients Ritskes, studieadviseur aan de Utrechtse universiteit. Ritskes schreef over dit onderwerp een tweedelig boek: 'Zen en de kunst van het studeren'. In het eerste deel wordt de Zen-filosofie uiteengezet en in het tweede deel volgen de praktische tips. Het boek is niet alleen geschreven voor studenten die tobben met de concentratie en de zelfdiscipline, maar ook voor "mensen die van een acht een negen willen maken" of nog sterker: "voor hen die in plaats van twee, drie studies naast elkaar willen volgen". Toch is het boekje vooral geschreven omdat vier van de tien studenten van de

Utrechtse universiteit hun studie niet afmaken. Dat is onnodig veel, vindt Ritskes.

Sick-Buildings

Veel mensen vinden het uitermate irritant dat ze de ramen niet open kunnen doen op hun werk. Ze voelen zich opgesloten. Of nog erger: ze worden duizelig, krijgen hoofdpijn en last van geïrriteerde slijmvliezen. Dan hebben we te maken met het *sick-building-syndroom*. Mogelijk heeft het airconditioning-verwarmingssysteem, dat hier de boosdoener is, zijn langste tijd gehad. Aan de Technische Universiteit Delft is een nieuw klimaatbeheersingssysteem voor gebouwen ont-

wikkeld, dat twee grote voordelen biedt: de ramen kunnen weer open en het systeem is veel goedkoper, omdat de zon en de frisse buitenlucht worden benut. Het nieuwe systeem bestuurt het samenspel van de centrale verwarming, de zon, de zonweringen en jalouzieën en de kunstmatige en natuurlijke ventilatie. Om alle invloeden van buiten zo goed mogelijk te benutten werkt het systeem samen met een weerstation. Het is bijvoorbeeld zo slim dat het de zon onbepaald naar binnen laat schijnen, als er 's ochtends één uurtje zon is, op een verder bewolkte dag.

Een extra pré van het Delftse klimaatbeheersingssysteem is dat men de eigen werkkamer zo koud of warm kan maken als men zelf prettig vindt.

